

DE OVERGEBLEVENE NSB SOLDAAT

Blijspel met oorlogs item in vijf bedrijven

door

HENK STRAALMAN

**TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl**

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE OVERGEBLEVENE NSB SOLDAAT** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **HENK STRAALMAN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2020 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **15** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Arend Ribbers

Derk-Jan Assink - vader

Hendrika Assink - moeder

Jan Assink - zoon

Hendrik Assink - zoon

Derk Assink - zoon

Poolse Maria Ribbers

Poolse Eva Ribbers

Poolse Elzbieta Ribbers

Karel - handelaar

Ria - huishoudster

Hedwich - buurvrouw

Krakers

Dokter

Bakker

Postbode

Versierders

DECOR:

Decor, links huisje van Derk-Jan en Hendrika (huisje 1).

Midden boerderij (huisje 2).

Rechts schuur.

Tekst vertalen naar eigen dialect voor sommige personages.

PROLOOG: 1941

(Arend komt op met een groep van 6 jongens die gaan vertrekken naar Duitsland om voor de Duitsers te gaan vechten. Hun drijfveer is de NSB. Hendrika Bolink loopt ook mee)

AREND: Nou, Derk-Jan, ga jij ook nog mee?

DERK-JAN: *(op)* Dat heb ik je toch al wel vaker gezegd, Arend, ik ga niet mee naar Duitsland.

AREND: Nou, wij gaan wel, jij kunt nog mee hoor.

DERK-JAN: Nee, nee en nog eens nee.

AREND: Ha, knettergek ben jij....Duitsland wint toch de oorlog en dan zijn de NSB'ers het beste af.

DERK-JAN: Veel geluk ermee zou ik zeggen.

AREND: En jij, Jansen, heb jij je diploma van school al?

JANS: Nou nee, dat nog niet ...ik kan niet zo goed leren als Derk Keil.

AREND: Dat maakt ook niet uit. Hitler heeft ervoor gezorgd dat, als je goede cijfers hebt gehaald en je komt vechten in Duitsland, je het diploma dan automatisch krijgt.

DERK-JAN: Waar gaan jullie dan naar toe?

AREND: We gaan naar München en krijgen daar een militaire opleiding. Daarna gaan we richting Rusland. Dat mag ik eigenlijk nog niet vertellen.

DERK-JAN: Heb jij geschiedenis gehad op school?

AREND: Ja.

DERK-JAN: Weet je dan ook hoe het Napoleon daar is vergaan?

AREND: Napoleon ha, ha ha....zo dom is Hitler natuurlijk niet. Hitler heeft Holland toch ook in een paar dagen veroverd, of niet dan? Waar zijn de oude lui?

DERK-JAN: Mijn vader en moeder zijn er op tegen dat jullie naar Duitsland gaan. Die willen er niets mee te maken hebben.

AREND: Gelukkig zijn wij wel wijzer, of niet dan jongens? *(jongens knikken enthousiast)* En hoe moeten we groeten in Duitsland? Wat heeft Mussert ons daar over verteld? Kijk, dat doen we zo. *(doet het voor)* Heil Hitler, jullie ook. *(met zijn allen de Hitler groet)* Heil Hitler! Maar jongens, we gaan, de trein wacht niet op ons. *(de vader en moeder van Derk-Jan komen naar buiten bij het weglopen van de jongens)*

HENDRIKA: *(loopt achter de jongens aan)* Arend, Arend *(omhelst hem want zij heeft verkering met hem)* mijn jongen, doe je het rustig

aan?

AREND: Alles komt goed.

HENDRIKA: Denk je dan nog wel aan mij?

AREND: Natuurlijk denk ik aan jou. Als de oorlog straks voorbij is dan gaan wij een gezin stichten.

HENDRIKA: Met Gods hulp zal het wel lukken. Hier, neem dit mee. *(haalt een klein bijbeltje voor de dag)* Hier.. die heb ik nog van de zondagsschool. Weet je nog hoe wij daar samen naar toe gingen?

AREND: Ja. *(steekt het bijbeltje in zijn borstzak)* Ik zal hem altijd bij mij dragen, dat beloof ik jou! *(geeft haar nog een kus)* Tot ziens Hendrika en hou je goed.

HENDRIKA: Tot ziens! *(jongens gaan af)*

DERK-JAN: En Arend *(roept nog na)* Vergeet vooral het 6^e gebod niet, heb je vast wel op de zondagsschool geleerd!

HENDRIKA: Het is toch wat....het is toch wat, die rot oorlog ook. Daar gaat niets van goed. *(gaat huilend af)*

MA: Ik ben blij jongen...dat jij niet mee gaat. *(geeft Derk-jan een dikke knuffel)*

PA: Gelukkig ben jij wijzer dan de rest, en laat je niet meeslepen.

MA: Ik heb de koffie klaar. *(allen af)*

EINDE PROLOOG

(EVENTUEEL KLEINE WIJZIGING OP HET TONEEL AANBRENGEN)

(geluid door de speaker van het theater ter informatie over het verloop van het stuk)

De oorlog is voorbij en het is nu begin van de jaren 70. Van de jongens die destijds naar Duitsland vertrokken om voor Hitler te vechten is niets meer vernomen. De ouders van Derk-Jan zijn inmiddels overleden.

Derk-Jan is inmiddels getrouwd met Hendrika, die eerder verkering had met Arend. Arend is destijds vertrokken naar Duitsland om voor Hitler te gaan vechten.

Ze hebben drie inmiddels volwassen zoons gekregen die nog steeds geen verkering hebben.

Samen runnen ze de boerderij. Hoe dat verder gaat zullen we zo gaan zien.

EERSTE BEDRIJF

(Hendrik is in de schuur aan het uitpakken, hij houdt schoonmaak. De oude spullen zet hij vast buiten, want Karel de oud IJzerhandelaar komt zo het een en ander ophalen. Achter de coulissen gebeurt dit)

KAREL: *(op met Hendrik)* Zo, Hendrik, en heb jij wat op te ruimen?

HENDRIK: Ja, het wordt hoog tijd dat ik eens wat opruim, want dan krijg ik wat meer ruimte.

KAREL: Ik zie het ja, ik zie het ja.

HENDRIK: Hoe is het met de oudijzerprijs dan?

KAREL: Slecht, het ijzer brengt niets meer op. Nee, centenwerk is het, dus ik kan jou er niet veel voor geven, al zou ik dat wel graag willen hoor, maar het zit er niet aan. *(er komt een auto langs rijden met een paar alternatieve figuren erin, ze hebben baarden, ze kijken aandachtig rond en gaan ook weer af)*

HENDRIK: Wat zijn dat toch voor een lui. Gisteren reden ze hier ook al langs. Wat hebben die hier toch te zoeken?

KAREL: Zo te zien zijn dat van die beatle figuren. Van die lui die daar hassies zitten te roken en met van die lange haren. Hoe noem je die ook alweer.

HENDRIK: Oh, dat is van dat langharig werkschuw tuig.

KAREL: Ja, ja, zo noemen ze dat: langharig werkschuw tuig. Die lui vervelen zich, jongen, en dan gaan ze een beetje rondrijden in een auto.

HENDRIK: Zaten er ook nog Dolle Mina's bij in?

KAREL: Volgens mij zaten er op de achterbank ook nog wel een paar Dolle Mina's.

HENDRIK: Wat is de tijd anders, hè, tegenwoordig, lange haren en maar protesteren wat ze doen. In Amsterdam daar gingen ze toch te keer. Volgens mij hebben ze daar alles kort en klein geslagen. Heb je dat niet gezien op tv?

KAREL: Ik heb wat problemen met de ontvangst. De laatste tijd heb ik geen tv gekeken, want mijn antenne is kapot. De nieuwe burens bij ons op het kamp zijn met de woonwagen te kort langs mijn wagen gereden en daardoor is de antenne kapot. Maar ze zullen het weer repareren, hebben ze gezegd.

HENDRIK: Zo, heb jij nieuwe burens?

KAREL: Ja, beste lui zijn het, ja aardige lui verder wel. Daar heb ik het wel mee getroffen geloof ik. Zeg Hendrik, dat keteltje daar, doe je daar nog wat mee?

HENDRIK: Oh, dat oude keteltje, wat wil je daarmee dan?

KAREL: Die wil ik wel hebben, maar ik kan er niets voor geven.

HENDRIK: Dat hoeft ook niet. Dat ding is toch niets meer waard. Hoe wil je dat ding meenemen dan?

KAREL: Wacht maar. *(onder de jas)*

HENDRIK: Kunnen we even afrekenen?

KAREL: Oh ja, dat was ik alweer vergeten. Ik zei al; dat oude ijzer is tegenwoordig niets meer waard. Het brengt niets meer op. Hier, daar heb je nog een knaak van me en dan is het nog dik betaald. Hendrik, ik zou zeggen; tot de volgende keer maar weer. *(af)*

DERK-JAN: *(op en ziet Karel wegrijden)* Wat moet dat voorstellen, Hendrik?

HENDRIK: Dat zie je toch vader. Karel heeft dat oude keteltje gekocht.

DERK-JAN: Gekocht? En hoeveel heeft hij opgebracht?

HENDRIK: Nou ja, kijk, dat ding had natuurlijk geen waarde. Het was nogal een vervallen ding.

DERK-JAN: Wat heeft hij nog meer opgeladen dan? Toch niet die onderdelen van die dorstmachine?

HENDRIK: Ik heb hem alles meegegeven.

DERK-JAN: Maar dat is toch geen oud ijzer? Dat is antiek!

HENDRIK: Volgens Karel was dat geen antiek.

DERK-JAN: Volgens Karel, volgens Karel; die Karel is toch niet te vertrouwen.

HENDRIK: Hij zei dat zulk spul niets waard is.

DERK-JAN: Als dat spul niets waard is, waarom neemt hij het dan mee? En dan nog wat, dat rijtuigje waar je het over had hè, dat heeft voor mij veel waarde. Ik had het nog op willen laten opknappen, het is namelijk een familiebezit. Toen ik destijds met jouw moeder getrouwd ben zijn we ermee naar het stadhuis en de kerk gereden. En 's avonds na de bruiloft zijn we ermee thuisgebracht.

HENDRIK: Oh ja? Is dat zo? Nooit geweten!

DERK-JAN: En ik heb van horen zeggen dat mijn vader het ook al gebruikt heeft bij zijn trouwerij.

HENDRIK: Dan kun je nagaan hoe oud dat ding wel niet is. Geen wonder dat hij zo gammel is.

DERK-JAN: Kun je nagaan dat het antiek is. En dat heb jij zo maar aan Karel meegegeven! Jongen, jij moet maar eens een keer wat nuttigs gaan doen. Denk jij dat je hier later nog de kost kunt verdienen?

HENDRIK: Jawel, waarom niet dan?

DERK-JAN: Wil jij met je twee broers voor altijd op de boerderij blijven dan?

HENDRIK: Vader, nu niet weer, hoe vaak zeg je dat nu al. Wij kunnen ons toch best redden. Ik klus wat bij met mijn smederij en ik doe het werk op de boerderij. *(ondertussen komen Ria en Hendrika op met wasmand)* En wat hebben we nu nodig? Uitgaan doen we toch niet, dus daar geven we geen cent aan uit.

RIA: *(roept)* Kan er even iemand helpen met die zware lakens en dekens?

DERK-JAN: Wij komen eraan. *(naar huis 2)*

HENDRIK: Zal ik je even helpen met het opvouwen van de lakens?

RIA: Fijn Hendrik!

HENDRIK: Zie je wel vader, ik kan zelfs al lakens opvouwen.

DERK-JAN: Ja met de hulp van Ria kan ik het ook. Als je dat alleen moest doen, dan kwam er toch niets van terecht.

HENDRIKA: En het wordt mij allemaal een beetje te zwaar. Ik moet ook aan mijn rikketik denken. Vijf jaar geleden heb ik een zware hartoperatie gehad.

HENDRIK: Ja moeder, dat klopt wel, maar alleen jouw mond heeft er in elk geval niet van geleden. Praten kun je nog wel. Nou ja, praten? Schetteren zul je bedoelen.

HENDRIKA: Gelukkig wel, als ik dat ook niet meer kon. Ja, als je niet meer praten kan dan heb je niet veel meer te vertellen. Zeg, waar zijn Jan en Derk eigenlijk?

HENDRIK: Derk is de kalverstal aan het uitmesten en Jan gooit de grup leeg en daarna gaat hij hout kloven. *(Hedwich komt op)*

DERK-JAN: Zeg Hendrik, jij hebt nog klandizie. Hedwich is er met haar paard.

HENDRIK: Ik ga er gelijk naar toe. Jullie redden je nu toch wel. *(dames gaan door met het wasgoed en DJ gaat op de bank zitten b.v. aardappelen te schillen)* Dag buurvrouw, wat zal het zijn?

HEDWICH: Dag smid, graag het paard vierkant beslaan.

HENDRIK: Vierkant beslaan? Wacht eens, dametje, er staat nog een rekening van de vorige keer open. *(loopt naar binnen en komt terug met een papier)* En hier nog een rekening, ook al niet betaald.

HEDWICH: Dat betaal ik je heus wel Hendrik.

HENDRIK: En moet ik dat geloven Hedwich? Ga dan eerst maar naar huis om geld te halen, dan praten we daarna wel weer verder. *(Ria af met wasgoed)*

HEDWICH: Dat vind ik een minne streek van je Hendrik.

HENDRIK: Tot ziens Hedwich. *(Hendrik af)*

HEDWICH: Die rotjongen, wat denkt hij wel, dat hij zijn geld niet krijgt!

DERK-JAN: Wat is er toch Hedwich?

HEDWICH: Wil ik mijn paard vierkant laten beslaan en dan stuurt Hendrik mij weg.

HENDRIKA: Wat? Heeft onze Hendrik jou weggestuurd? Die jongens moeten nog een hoop leren, dat weet ik wel, wat denken ze wel niet!

HEDWICH: Ja, inderdaad, ik betaal hem heus wel.

HENDRIKA: Daar twijfel ik ook geen moment aan. Maar ja, de jongens zijn zo kort van stof. Dat komt ook omdat ze geen vrouw hebben.

HEDWICH: Dat denk ik ook wel ja!

DERK-JAN: Ja, het wordt hoog tijd dat die jongens eens een vrouw krijgen. Daar worden ze wel anders van. En daar komt nog bij dat ze hier toch niet met z'n drieën boer kunnen blijven. De tijden veranderen nu eenmaal. Kijk maar eens om je heen. Er worden grote stallen gebouwd. Bij Grotenhuis zetten ze een ligboxenstal voor vijftig koeien. Moet je toch eens nagaan. Vijftig koeien! Die worden ook niet meer met een gewone melkmachine gemolken in de stal, maar in een melkput. Ja, ja, ja, ja, in een melkput. Je hebt nog nooit zoiets gezien.

HEDWICH: Ja, tijden veranderen. Maar weet je, die jongens hebben het veel te gemakkelijk. Ze worden door jullie en Ria verwend. Ze moesten maar eens een tijdje alleen wonen, dat zal ze leren.

HENDRIKA: Daar hebben wij het ook al over gehad. Maar Derk-Jan wil eigenlijk nog niet zo.

Kijk, dat huisje daar. Dat staat nu leeg en dat is ook van ons. Als Derk-Jan en ik daar nu eens gaan wonen en Ria kan ons mooi helpen.

HEDWICH: Dan laat je die jongens hier mooi alleen achter, dat zal ze leren.

DERK-JAN: Misschien dat ze dan wat meer aan vrouwen gaan denken.

HEDWICH: Oh vast wel, want dan moeten ze zelf koken, wassen, het bed opmaken en noem maar op.

HENDRIKA: En Derk-Jan, als wij daar dan wonen dan kunnen we de boel nog mooi in de gaten houden.

DERK-JAN: Op die manier hebben we wel de lusten maar niet de lasten.

HENDRIKA: Derk-Jan, dat doen we. De huurders die eruit zijn hebben net nieuwe vloerbedekking laten leggen door het hele huis.

DERK-JAN: Hebben ze dat dan laten liggen? Hebben ze dat niet meegenomen dan?

HENDRIKA: Heb jij ze zien slepen met vloerbedekking dan?

DERK-JAN: Nee, dat niet. Dus die oude kokosmatten zijn allemaal weg. Oh maar als dat huis al helemaal gestoffeerd is, dan wil ik er wel in. En centrale verwarming zit er ook al in. Laten ze hier dan maar mooi met hout en kolen blijven stoken.

HEDWICH: Wanneer gaan jullie erin dan?

HENDRIKA: Wat mij betreft meteen. Tja, wat let ons. We hebben allebei ons A.O.W. en we hebben ook nog wat in een oude sok bewaard.

DERK-JAN: Ja, wat dat betreft kunnen we wel honderd jaar worden. Laten we eerst maar eens gaan vragen wat de jongens ervan vinden. *(Ria op)*

HEDWICH: *(Hedwich maakt aanstalten om weer te vertrekken)* Laat je door die jongens niks wijsmaken. Jullie zijn oud en wijs genoeg om voor jullie zelf te beslissen. *(af)*

RIA: Is er wat aan de hand?

DERK-JAN: Nee, ja, ja nou eigenlijk wel ja, ach laat ook maar.

RIA: Wat is er nou?

HENDRIKA: Dan zal ik het maar vertellen, ga er maar eventjes bij zitten. Kijk dat zit zo. Dat huisje hiernaast, dat staat al een tijdje leeg zoals je weet. We hebben ook nog geen nieuwe huurder kunnen vinden. Het is allemaal mooi ingericht en het leek ons wel wat om daarin te gaan wonen.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto